

Gemeente Deventer
t.a.v. College van B&W
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Betreft: Bestrijding Eikenprocessierups

Deventer, 18 april 2020

Geacht college,

Wij zijn verbaasd en bezorgd over het bericht van 7 april jl. op de gemeentelijke website over de toepassing van het middel Xentari ter preventieve bestrijding van de eikenprocessierups.¹

In april 2019 belde RTV Oost alle Overijsselse gemeenten met de vraag: gebruiken jullie Xentari om de eikenprocessierups te bestrijden? Gemeente Deventer gaf destijds aan bewust terughoudend te zijn met het gebruik van het middel.²

Ook in een eerdere raadsmededeling d.d. 9 juli 2019 over de stand van zaken van de bestrijding van eikenprocessierups, werd het gebruik van Xentari niet genoemd als oplossing voor de langere termijn. Tot geruststelling werd voor de oplossing juist in een andere hoek dan pesticiden gekeken, namelijk de natuurlijke vijanden (vogels, insecten en spinachtigen etc.) van de eikenprocessierups. Deventer zou de resultaten van het onderzoek naar de eikenprocessierups door Wageningen Universiteit (WUR) volgen, om te bekijken of dit ter aanvulling of vervanging van de huidige bestrijdingsmethoden kan dienen.³

De WUR doet onderzoek naar de verspreiding naar de eikenprocessierups in Nederland en de natuurlijke vijanden. Ook worden de biologische maatregelen getest die genomen kunnen worden in de bestrijding. Onderzoekers van WUR maken melding van een succesvolle bestrijdingsmethode met een natuurproduct om de eikenprocessierups aan te pakken. Het onderzoek is nog niet afgerond, maar het is voor Deventer zeker interessant om het resultaat in de gaten te houden.⁴

Wij zijn van mening dat we juist moeten inzetten op de vergroting van de biodiversiteit en weg moeten blijven van bestrijding met insecticiden als Xentari. Het gevolg van het gebruik van dit middel is dat het alle rupsen doodt en niet alleen de eikenprocessierups.

We zijn in principe niet tegen de inzet van nematoden, maar willen er wel zeker van zijn dat het gebruik niet een vermindering van de vlinderpopulatie tot gevolg heeft. Volgens de Vlinderstichting is de eik een boomsoort met een enorme biodiversiteit. Nadeel van nematoden is dat ze niet tegen UV-licht kunnen en de

---

¹ <https://www.deventer.nl/nieuwsberichten/deventer-nieuws/2020/4/7/preventieve-bestrijding-eikenprocessierups>

² <https://www.rtvoost.nl/nieuws/311231/Deze-Overijsselse-gemeenten-gebruiken-het-omstreden-bestrijdingsmiddel-Xentari>

³

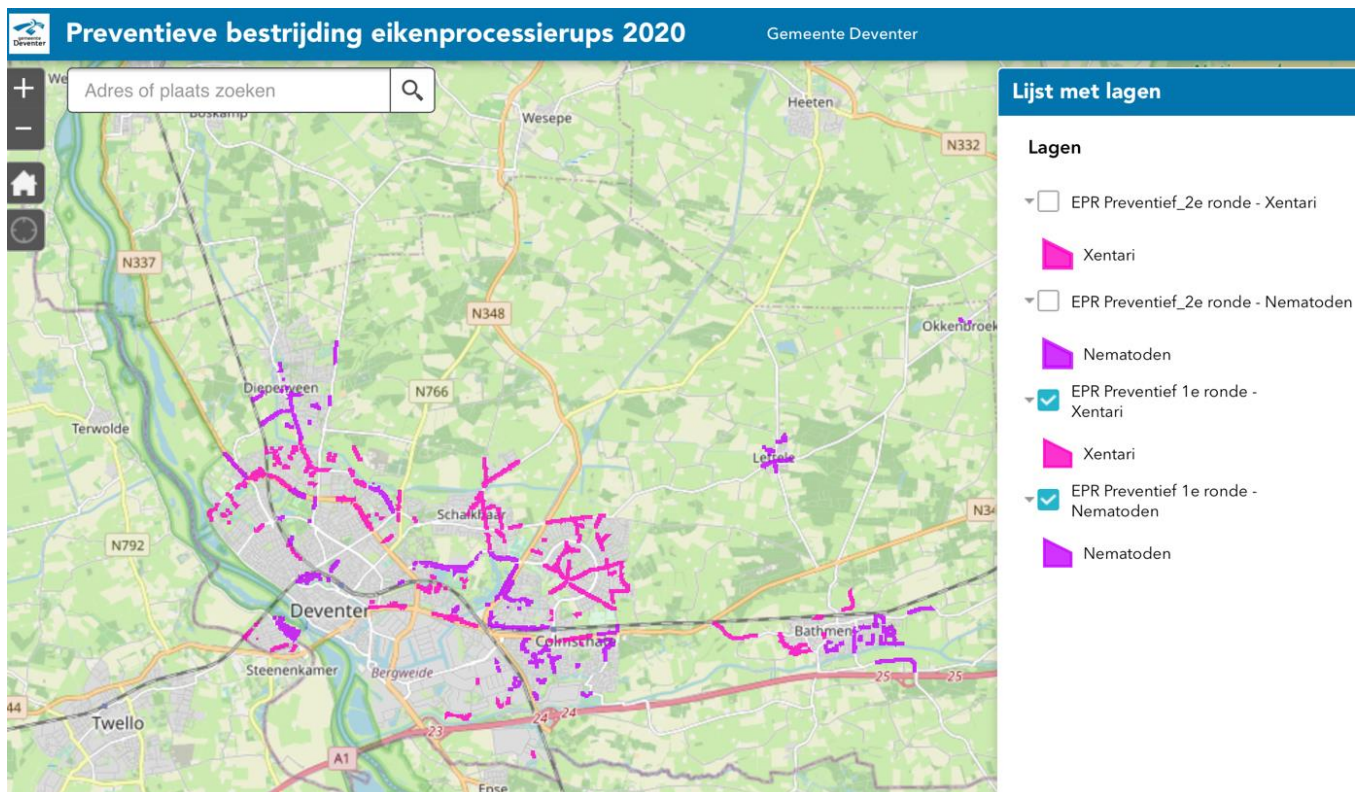
<https://deventer.raadsinformatie.nl/document/7816892/2#search=%22Eikenprocessierups%20%22>

⁴ <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/show/Eikenprocessierups-op-het-verkeerde-spoor.htm>

behandeling hierdoor in de avond moet gebeuren. Daarnaast doodt het alle vlinderrupsen die met het middel in aanmerking komt.⁵ Het is dus belangrijk zo vroeg mogelijk in het seizoen nematoden in te zetten om de nadelige gevolgen voor andere rupsen te voorkomen.

We moeten meer investeren in de aanpak met natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups en op meer locaties een optimale leefomgeving voor ze creëren. Voor vogels, insecten, spinachtigen en vleermuizen vormen de eitjes, larven, rupsen en vlinders van de eikenprocessierups een smakelijke maaltijd. Door in te zetten op vergroting van de biodiversiteit dragen we ook in het algemeen bij aan het beperken van de teruggang van insecten. Een win-winsituatie!

Als we kijken naar de inzet van Xentari in Deventer dan zien we dat het middel nog op zeer veel plaatsen (magenta kleur) zal worden toegepast. De precieze planning is nog niet bekend, want bestrijding met Xentari hangt samen met de hoeveelheid blad aan de bomen. De jonge rups eet van dit bespoten blad, wordt ziek en gaat dood. Het is onduidelijk in welke fase de larve zich dan bevindt, op het moment dat een boom voldoende blad heeft om bespoten te worden. Dit maakt uit voor de beperking van verspreiding van de irriterende stof (haren) van de rupsen over de omgeving.

⁵ <https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=26051>

Mede naar aanleiding van deze berichten heeft de fractie de volgende vragen:

1. Wat was de reden om in 2019 nog bewust terughoudend te zijn met het gebruik van Xentari als bestrijdingsmiddel?
2. Welke (veranderde) inzichten hebben geleid tot de bereidheid om het bestrijdingsmiddel Xentari te willen inzetten in de aanpak tegen de eikenprocessierups?
3. Is er een eikenprocessierupsbestrijdingsplan opgesteld? Kunt u het meest recente eikenprocessierupsbestrijdingsplan met ons delen? Voldoet dit bestrijdingsplan aan de Beleidsnota Ecologie Deventer?⁶
4. Bestaat er zekerheid dat er op de plaatsen waar Xentari wordt toegepast geen vlinders en andere gevoelige fauna aanwezig is? Is hierbij gebruik gemaakt van de inzichten (beheerkaarten) van de Vlinderstichting?⁷
5. Nog lang niet alle bermen met eiken zijn ingericht als bloemrijke berm of zijn er vogelnestkastjes opgehangen. Welke acties worden ondernomen om dit zo snel mogelijk ("aanvalsplan") te realiseren?
6. Heeft er een risico-inventarisatie plaatsgevonden? Kunt u deze met ons delen en duidelijk aangegeven hoe te zien is waar op grond van ecologische doelstellingen beperkingen gelden voor de inzet van bepaalde bestrijdingsmethoden tegen de eikenprocessierups?
7. Welke gevolgen heeft het voor de eerdere lijn: zoeken naar oplossingen in natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups door de biodiversiteit te vergroten en het een kans te geven voor de langere termijn.
8. Is het college het met ons eens dat de eerdere lijn het uitgangspunt zou moeten zijn?
9. Is het college bereid te stoppen met het gebruik van het middel Xentari en in plaats daarvan in te zetten op natuurlijke bestrijdingsmethoden?
10. Hoe weten we zeker dat de inzet van nematoden geen vernietigd effect zal hebben op de andere vlinderrupsen? Controleert men bijvoorbeeld nog extra op de aanwezigheid van andere rupsen en heeft dit nog consequenties voor de toepassing van nematoden? Kunt u de werkwijze van toepassing van nematoden en het effect op andere rupsen toelichten?
11. Welke gevolgen heeft de eikenprocessierups voor nieuw aan te brengen beplanting? Worden er voortaan bijvoorbeeld geen monotone eikenlanen meer aangeplant maar afwisseling met andere bomen en bloemrijke onderbegroeiing?
12. Beheersing door natuurlijke vijanden (zoals eerder door de gemeente aangegeven) gebeurt op een drietal pilotlocaties. Het is niet duidelijk waarom er voor deze locaties is gekozen, welke maatregelen worden ingezet per locatie, wat de achterliggende motivering is voor de specifieke inzet van bepaalde maatregelen en hoe het effect gemeten en gemonitord wordt, kunt u dit misschien uitgebreid toelichten?
13. Er zijn in 2019 feromoonvallen opgehangen om inzicht te krijgen in de plaagdruk voor 2020. Hoeveel feromoonvallen zijn er opgehangen en is het college bereid om de komende jaren meer feromoonvallen-neveneffect indirecte afname populatie- te hangen? Zo nee, waarom niet?

Hartelijke groet namens de fracties,

GroenLinks : Halla Baher, Tjeerd van der Meulen en Brendan Oonk
PvdA : Baran Aydin

---

⁶ Zie p.22

<https://deventer.raadsinformatie.nl/document/6867705/1#search=%22Eikenprocessierups%20%22>

⁷ <https://www.vlinderstichting.nl/eikenprocessierups/>